

Venäjä-ohjelman arviointi

Sitran Venäjä-ohjelmalla tähdättiin laaja-alaisesti suomalaisyritysten liiketoiminnan kasvuun ja monipuolistumiseen, kattavan verkoston aikaansaamiseen sekä Suomen ja Venäjän välisten taloussuhteiden kehittämiseen. Lisäksi ohjelmalla pyrittiin lisäämään yleistä Venäjä-tietoutta Suomessa ja vahvistamaan yrittäjien realistista suhtautumista Venäjän markkinoihin. Ohjelman hankkeet kohdistuivat erityisesti korkeaan teknologiaan ja innovaatioihin, rakentamiseen ja metsäteollisuuteen sekä logistiikkaan. Rahoitusta ohjelmalla oli kolmelle toimintavuodelleen 3,5 miljoonaan euroa. Ohjelmaa toteutettiin vuosina 2004–2007.

Venäjä-ohjelmakokonaisuus koostui kolmesta osaohjelmasta, jotka olivat Strategia, Integraatio ja Forum. Strategiaosaohjelman tavoitteena oli luoda Kaupasta kumppanuuteen -talousstrategia aikavälille 2010–2015. Integraatio-osaohjelman tavoitteena oli verkottaa suomalaisia pk-yrityksiä Suomessa ja Venäjällä sekä edistää maiden liike-elämän lähentymistä. Forumin tavoitteena oli tunnistaa uusia yhteistyömahdollisuuksia Suomen ja Venäjän välillä sekä keskustella avoimesti kaupan esteistä ja epäkohdista. Integraatio- ja Forum-osaohjelmissa yrittäjille järjestettiin koulutusta ja Venäjän liiketoimintamahdollisuuksia syventäviä tutustumismatkoja, sidosryhmätyöskentelyä, seminaareja ja yleistä tiedottamista.

Tavoitteet hyvin saavutettu

Arviointi osoittaa, että Venäjä-ohjelma on saavuttanut hyvin sille asetetut tavoitteet. Kyselyjen perusteella noin puolet ohjelmissa mukana olleista koki ohjelmakokonaisuuden päässeen sille asetettuihin tavoitteisiin vähintään melko hyvin. Integraatio-ohjelma arvioitiin tässä suhteessa onnistuneen osa-ohjelmista parhaiten. Noin 70 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, että Integraatio-ohjelma oli päässyt tavoitteisiinsa melko hyvin tai hyvin. Strategia-ohjelman katsottiin huomioineen yritys- ja liike-elämän tarpeet hyvin. Arvioinnin tulokset osoittavat ohjelman onnistuneen myös verkostoitumistavoitteissaan varsin hyvin. Yritysten näkökulmasta ohjelman keskeisimmät onnistumiset ja aikaansaannokset liittyivät asenteiden muutokseen, kulttuuritietoisuuden lisääntymiseen sekä venäläisten kontaktien saamiseen.

Kritiikkinä arvioinnissa nousi esiin suhtautuminen Venäjä-ohjelman konkreettisiin aikaansaannoksiin. Osa ohjelmassa mukana olleista tahoista koki, että toimintatavat ja -mallit eivät muuttuneet riittävästi ohjelman aikana tai sen vaikutuksena. Odotuksena oli ilmeisesti, että ohjelmalla aikaansaadaan aitoja muutoksia yrittäjien toimintamalleissa, jotka tuottavat välitöntä tulosta.

Arviointi osoittaa, että Venäjä-ohjelman suurin yhteiskunnallinen merkitys syntyi strategiaosaohjelmasta. Laadittu Suomi-Venäjä talousstrategia oli ohjelman yhteiskunnallisten vaikutusten kannalta merkittävin. Venäjä oli teemana ajankohtainen ja yhteiskunnallisesti relevantti. Talousstrategia osoittautui tarkoituksenmukaiseksi ja sisällöltään relevantiksi, mitä osoittaa muun muassa sen keskeisten osuuksien huomioiminen hallitusohjelmassa keväällä 2007.